

A photograph of a man with glasses and a grey hoodie, smiling and talking to two young men wearing white hard hats and dark blue hoodies. They are in a workshop or warehouse setting, with shelves in the background holding various metal parts and rolls of material. The man is holding a pen and pointing at a document on a table. The young men are also smiling and looking at the document. The scene is reflected in a mirror on the table.

Dé onderwijs- gids 2025

De gids voor scholing en werving, voor ondernemers
in de MKB-maakindustrie. Zó houd ik mijn bedrijf
toekomstbestendig!

Dé onderwijs- gids 2025

colofon

fotografie

Sander van der Torren

design

Yardmen bv, Amsterdam

druk

Drukkerij Hakker van Rooijen

Copyright © 2025 Koninklijke Metaalunie.
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, geluidsband, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Dé onderwijs- gids 2025

De gids voor scholing en werving, voor ondernemers in de MKB-maakindustrie. Zó houd ik mijn bedrijf toekomstbestendig!

voorwoord

De toekomst van onze MKB-maakindustrie begint bij de mensen die er werken. Of het nu gaat om jonge talenten die hun eerste stappen zetten in de wereld van metaaltechniek of ervaren vakmensen die zich blijven ontwikkelen: investeren in scholing en werving is essentieel. Daarom presenteert Koninklijke Metaalunie met trots deze onderwijsgids, voor ondernemers die hun bedrijf toekomstbestendig willen maken.

Als ondernemer in de MKB-maakindustrie weet je als geen ander hoe belangrijk vakbekwame medewerkers zijn. Tegelijkertijd zien we de uitdagingen: een krappe arbeidsmarkt, veranderende technologieën en de noodzaak om continu te blijven leren. Deze gids helpt je daarbij. Je vindt hier praktische handvatten om jong talent te enthousiasmeren, medewerkers op te leiden en nieuwe vakmensen te werven. Van basisschoolprojecten tot scholing van zij-instromers, en van subsidies tot samenwerking met onderwijsinstellingen: deze gids biedt een compleet overzicht.

Metaalunie zet zich in voor een sterke en innovatieve sector. Dat kunnen we niet alleen. Door samen te werken met scholen, overheden en opleidingsfondsen zorgen we ervoor dat de MKB-maakindustrie aantrekkelijk en toegankelijk blijft. Met deze gids willen we je inspireren en ondersteunen bij het maken van de juiste keuzes voor je bedrijf en medewerkers.

Ik nodig je uit om deze gids actief te gebruiken en de kansen te benutten die hierin worden aangereikt. Zo zorgen we er samen voor dat de metaaltechniek niet alleen vandaag, maar ook in de toekomst floreert.

Veel succes en inspiratie gewenst!

Mark Helder

Voorzitter Koninklijke Metaalunie

inhoud

In deze gids krijg je tips en tricks die te maken hebben met het enthousiasmeren van jeugd, het opleiden van studenten, en het werven en opleiden van medewerkers. En niet alleen over het vinden en binden van voldoende medewerkers, maar ook om ze de kennis mee te geven die jouw bedrijf toekomstbestendig maakt.

Deze gids stipt de informatie kort aan. Via de QR-code achterin dit boekje vind je véél meer informatie.

Voorwoord 4

Onderwijskaart Nederland 8

actiepunt 1 Maak jonge kinderen enthousiast voor techniek (tot 12 jaar) 10

actiepunt 2 Stimuleer jongeren om voor techniek te kiezen (12-16 jaar) 11

actiepunt 3 Leid jongeren (15-23 jaar) op voor een toekomst in jouw bedrijf 12

actiepunt 4 Begeleid jongeren goed tijdens hun opleiding (15-23 jaar) 13

mbo-metaalopleidingen 14

Overzicht mbo-opleidingen metaal & metaalektro 15

Subsidiemogelijkheden voor het begeleiden van jeugd en studenten 16

actiepunt 5 Maak gebruik van Bedrijfsvakscholen Metaaltechniek (BVM's) 17

Bedrijfsvakscholen metaaltechniek 18

actiepunt 6 Zorg voor scholing van je eigen medewerkers 19

actiepunt 7 Haal meer uit je onderwijscontacten 20

actiepunt 8 Werf nieuwe medewerkers en zij-instromers 21

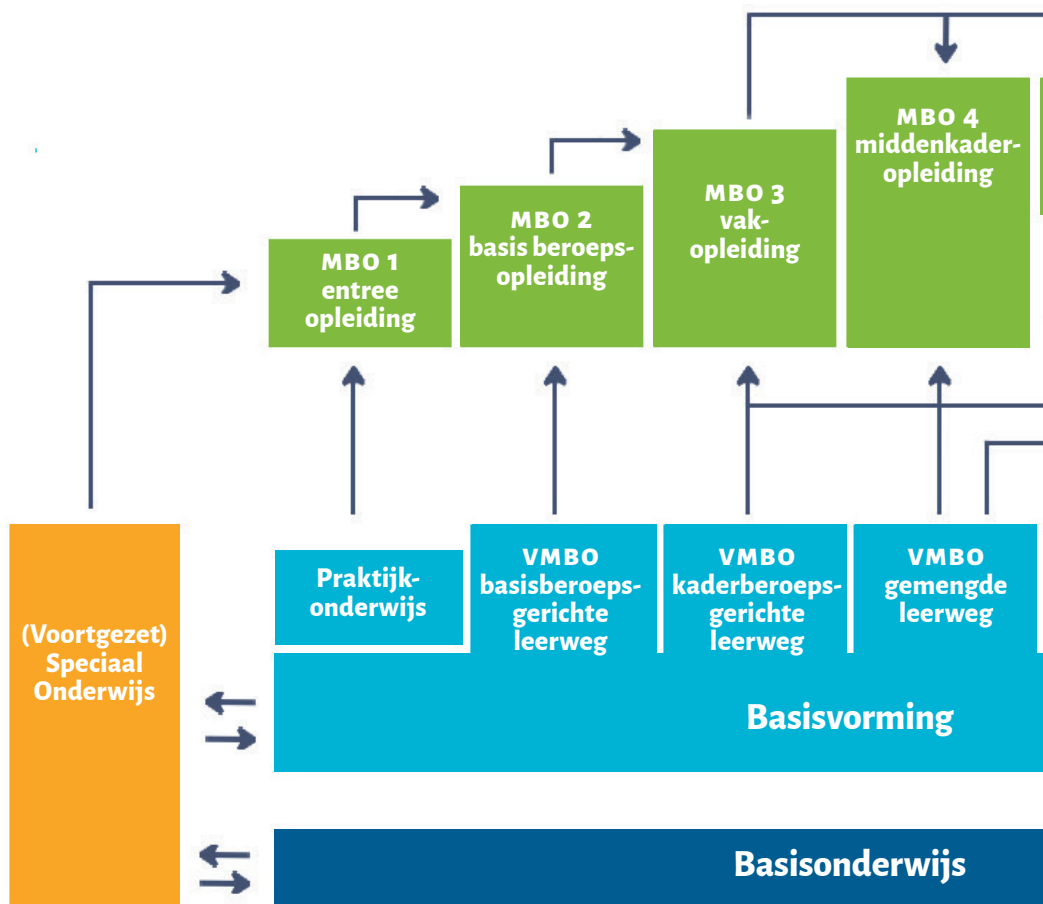
QR-code 22

actiepunt 9 Blijf op de hoogte van de laatste ontwikkelingen 23

Samen maken we ons zichtbaar 24

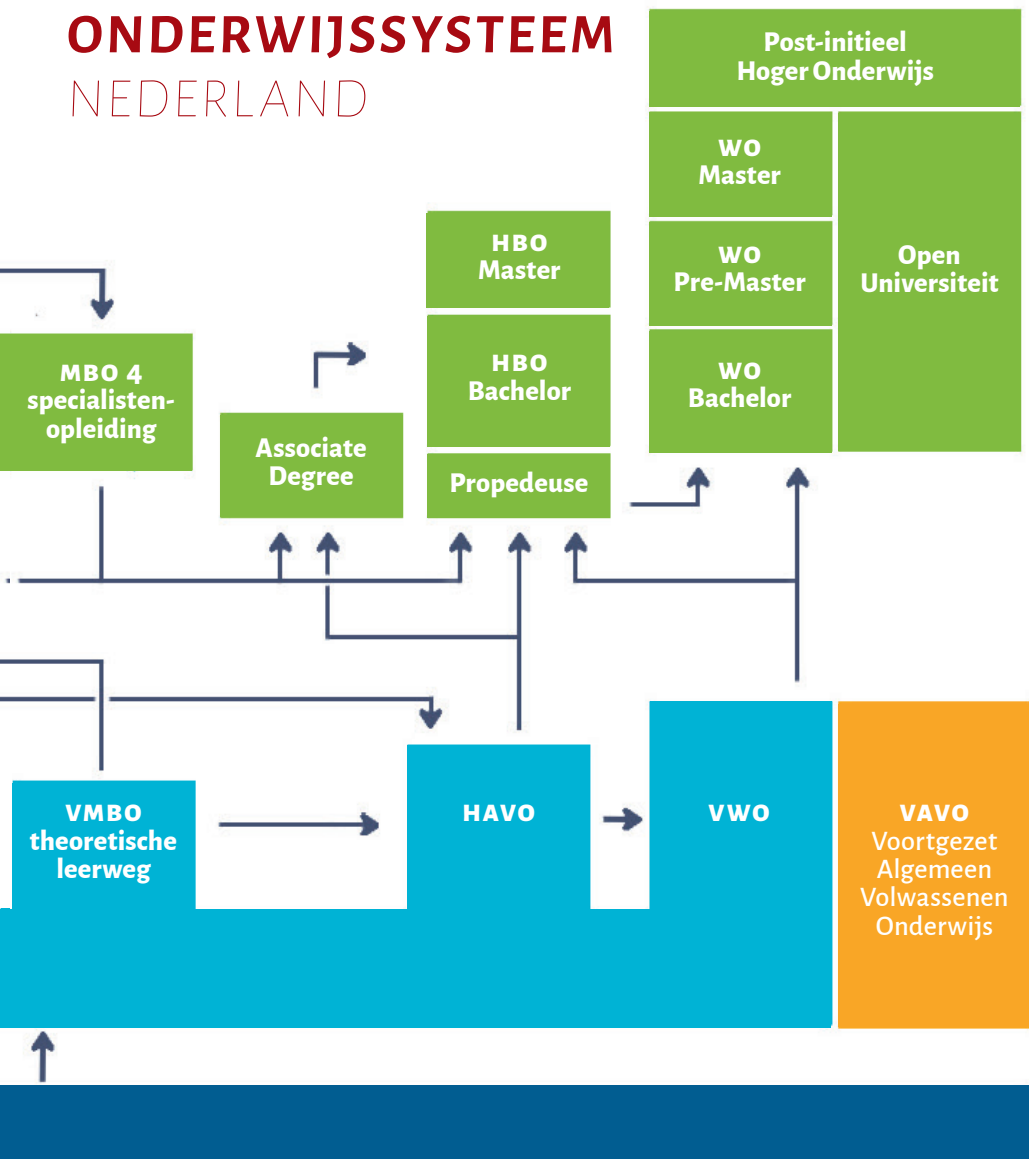
Onderwijsniveaus

Het Nederlands onderwijssysteem ziet er schematisch als volgt uit, inclusief doorstroommogelijkheden. Via de QR-code achterin is er meer uitleg te vinden.

ONDERWIJSSYSTEEM

NEDERLAND

actiepunt 1

Maak jonge kinderen enthousiast voor techniek (tot 12 jaar)

Op basisscholen wordt gelukkig weer meer aandacht besteed aan techniek. Als bedrijf kun je een cruciale rol spelen in het inspireren van kinderen voor metaaltechnologie. Door al op de basisschool betrokken te zijn, kun je kinderen laten kennismaken met de creatieve en praktische mogelijkheden van metaalbewerking.

ACTIES

- » Organiseer bedrijfsbezoeken en open dagen.
- » Betrek kinderen en hun ouders/verzorgers bij evenementen en workshops.
- » Sluit je aan bij regionale initiatieven, zoals *Sterk Techniek Onderwijs (STO)*, en *Techniek Tastbaar* om met leuke opdrachten of challenges de kinderen te enthousiasmeren voor techniek.
- » Maak gebruik van bestaande landelijke mogelijkheden, zoals *Girlsday* om meiden te interesseren voor techniek; of de inhuur van *Metal Skills Kids* voor workshops metaalbewerking.
- » Zorg voor een rolmodel die een bijdrage kan leveren op scholen of tijdens evenementen.

Dit wordt ondersteund door: subsidies, materialen en adviezen.

ENKELE TIPS VOOR BASIS- EN VOORTGEZET ONDERWIJS BIJ PUNT 1 EN 2

- » Benader elk type leerling, ongeacht achtergrond, niveau, geslacht of technische affiniteit. Zie 'de zeven werelden van techniek' waarom dat van belang is.
- » Zie de website www.sterктеchniekonderwijs.nl voor lokale activiteiten, scholen in de omgeving, en inspirerende voorbeelden.
- » Val je onder een cao? Vraag dan subsidie aan voor stagebegeleiding of promotieactiviteiten bij je opleidingsfonds, bijvoorbeeld bij OOM.
- » Stageplekken worden vaak gezocht via www.stagemarkt.nl. Als je al leerbedrijf bent, zorg dan dat je hier aangeeft dat je ook voor vmbo/havo stageplekken biedt.
- » Bekijk meer informatie, zoals over veiligheidsregels, via de QR-code.

actiepunt 2

Stimuleer jongeren om voor techniek te kiezen (12-16 jaar)

In deze leeftijdscategorie worden de opleidingskeuzes gemaakt, dus het is belangrijk om hier de mogelijkheden aan metaalopleidingen goed te laten zien. Ook voor jouw eigen toekomstige instroom is het van belang hierbij zichtbaar te zijn als bedrijf.

Het kan gaan om:

- » Meerdere onderwijsniveaus in het voortgezet onderwijs: *Praktijkonderwijs* (onderwijsniveau onder vmbo), *Vmbo*: basis, kader, gemengde leerweg of theoretische leerweg, *Havo*, *vwo* (atheneum of gymnasium), *Speciaal onderwijs* (vmbo, havo of vwo)
- » Verschillende momenten: *Onderbouw*: enthousiasmeren voor techniek. *Bovenbouw*: enthousiasmeren voor keuze vervolgopleiding richting metaalsector.
- » Meerdere richtingen of vakken, bijvoorbeeld: vmbo PIE (Produceren, Installeren en Energie) bevat metaalinhoud en havo's bieden steeds vaker het vak techniek aan.

ACTIES

- » Neem deel aan schoolprojecten, bied stages aan en creëer opdrachten voor keuzevakken. Draag bij aan evenementen voor loopbaanoriëntatie, bijvoorbeeld via *Vmbo On Stage*. Doe mee met *Vakkanjer-ofSkills wedstrijden* door scholieren te begeleiden bij hun challenges.
- » Bezoek scholen of laat scholieren een kijkje in jullie keuken nemen en schakel hierbij jonge rolmodellen in. Jongeren echt iets van het werk laten ervaren inspireert het meest.

actiepunt 3

Leid jongeren op voor een toekomst in jouw bedrijf (15-23 jaar)

Wees actief bij deze leeftijdscategorie, want nu kiezen jongeren echt voor een carrière in de sector. Daarnaast leren studenten zo je bedrijf al kennen.

ACTIES

- » Bied stageplekken en leerwerkplekken aan voor het middelbaar (mbo) of hoger beroepsonderwijs (hbo).
- » Bij mbo-bol en hbo-voltijds gaat de student vooral naar school en volgt een kleiner deel stage. Bij mbo-bbl en hbo-duaal heeft de student een arbeidscontract en leert hij of zij vooral op de werkvloer.

Het type stage, de duur ervan en het leerjaar verschilt per school. Informeer bij de school in jouw omgeving hoe het daar geregeld is.

Denk aan niet-technische studenten, zoals van een logistieke opleiding.

- » Neem zelf contact op met scholen of bedrijfsvakscholen in jouw regio.
- » Bied een interessante en leerzame stageplek aan, inclusief stagevergoeding indien mogelijk. Dit laatste is vaak niet verplicht, maar wel sterk aanbevolen.
- » Update uw eigen gegevens als mbo-leerbedrijf op www.s-bb.nl. Dus zorg dat de informatie up-to-date en wervend is. Studenten gebruiken die website.
- » Zie pagina 14 voor meer informatie over de mbo-opleidingen metaal.

actiepunt 4

Begeleid jongeren goed tijdens hun opleiding (15-23 jaar)

Je kunt bijdragen aan goed opgeleide vakmensen voor de toekomst, door actief op te leiden of te begeleiden. Bedrijven zijn hierbij cruciaal voor inbreng van kennis en vaardigheden en voor een inkijkje in toekomstige ontwikkelingen. Jij bent de expert.

ACTIES

- » Zorg dat degene die de student begeleidt goed is voorbereid via een praktijkopleiderscursus. Zie www.oom.nl voor meer informatie.
- » Leid samen op. De onderwijsinstelling is verantwoordelijk voor diplomering en landelijke herkenbaarheid, maar als bedrijf heb je zeker een rol in de uitvoering. Voor sommige mbo-richtingen staan op (gratis toegankelijk) www.oZone.nl uitwerkingsdocumenten, om de stage aan te passen aan je bedrijfsactiviteiten, zie QR code.
- » Ook in het hbo bestaan duale trajecten, dus werken en leren gecombineerd. Voorbeeld is de *mkb-route Werktuigbouwkunde*. Ook voor werkenden.
- » Denk ook eens aan een het inzetten van een eigen medewerker in het onderwijs, als hybride opleider. Hier is een training voor beschikbaar.

mbo-metaalopleidingen

hoe zit dat?

Het mbo is verdeeld in vier niveaus. Voor elk niveau heeft de sector één of meerdere kwalificatieprofielen uitgewerkt. Deze zijn wettelijk vastgesteld en leiden tot een diploma.

Zie www.kiesmbo.nl voor alle mbo-opleidingen. De kwalificatieprofielen voor metaal & metaalektro zijn ingedeeld in drie hoofd-richtingen, de kwalificatiedossiers: productie-techniek, mechatronica en engineering. Steeds met verschillende niveaus.

Binnen de kwalificatieprofielen kiezen studenten voor keuzedelen, die kunnen verdiepend zijn in een vakgebied, verbredend zijn of gericht zijn op betere doorstroom naar een volgend niveau.

Zie voor uitleg over deze opleidingen deze QR-code:

overzicht

mbo-opleidingen metaal & metalektro

Elk kwalificatieprofiel (mbo-opleiding) heeft een unieke crebocode.

Met de crebocodes in onderstaande tabel kun je op www.kiesmbo.nl de bijbehorende opleidingslocaties in Nederland vinden. Hier zijn ook alle keuzedelen te vinden.

Ook andere relevante mbo-opleidingen, zoals voor logistiek en ict, zijn daar te vinden.

Relevante hbo-opleidingen en locaties, zoals voor engineering, zijn te vinden via de website www.hbostart.nl.

Kwalificatiedossiers en -profielen

Crebocode nieuw

Niveau

Productietechniek

23361

Medewerker Productietechniek

25894

2

Allround medewerker Productietechniek

25895

3

Productietechnicus

25896

4

Researchinstrumentmaker

25897

4

Mechatronica

23360

Monteur Mechatronica

25891

2

Eerste monteur Mechatronica

25892

3

Technicus Mechatronica

25893

4

Engineering

23362

Technicus engineering

25919

4

Commercieel technicus

25920

4

(subsidie)mogelijkheden

voor het begeleiden van jeugd en studenten

Via de QR-code is een overzicht te vinden van subsidies die te maken hebben met opleiden en begeleiden van leerlingen en studenten. Dit is een greep hieruit:

- » **Voor bbl (on-the-job):** deze mbo-variant bestaat vaak uit vier of vijf dagen werkend leren per week, dus in een bedrijf en met een arbeidscontract. Meerdere varianten zijn mogelijk. Hier is een vergoeding vanuit het opleidingsfonds, zoals OOM, voor beschikbaar.
- » **Scholingspoolroute:** Je kunt tegen betaling een deel van de bbl-opleiding door een van de BedrijfsVakscholen Metaaltechniek (BVM's) laten uitvoeren (zie volgende pagina). Hier staat een extra vergoeding tegenover vanuit het opleidingsfonds. De effectiviteit van deze variant is dankzij de extra begeleiding aantoonbaar hoger dan de standaard bbl-route.
- » **Subsidie Praktijkleren:** Aan te vragen bij RVO aan het eind van een mbo/bbl-schooljaar. Het is een subsidie voor de werkgever.
- » **Subsidies voor promotie en stages:** Bedrijven die actief bijdragen aan instroombevordering via promotie-activiteiten of stages (alle niveaus), kunnen hiervoor vaak bij het opleidingsfonds (bijv. OOM) een bijdrage aanvragen.

Zie de QR-code achterin voor meer mogelijkheden.

actiepunt 5

Maak gebruik van bedrijfsvakscholen metaaltechniek (BVM's)

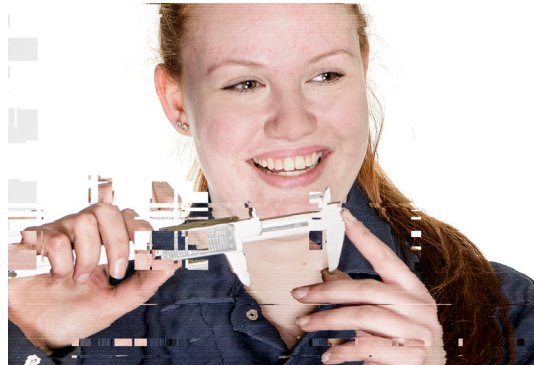
Een Bedrijfsvakschool Metaaltechniek (BVM) biedt extra diensten aan ondernemers, zoals het overnemen van een deel van de opleiding of studentbegeleiding. Ondernemers zitten mede aan het roer bij een BVM.

- » **Voor promotie bij jeugd en nieuwe doelgroepen:** Een BVM is vaak actief bij basisscholen en vmbo-leerlingen. Met open dagen, evenementen en keuzevakken.
- » **Voor opleiden van studenten:** Een BVM voert namens een leerbedrijf een deel van de opleiding of begeleiding uit. Zie vorige pagina. Hier is échte vakkennis voorhanden!
- » **Voor scholing van jouw medewerkers:** Ook voor bijscholing, omscholing of aandacht voor nieuwe technieken kun je aankloppen bij een BVM. Vaak is de persoonlijke trainingstoelage (PTT) van OOM hiervoor in te zetten. Vooraf aanvragen!

ACTIES

- » Bezoek de bedrijfsvakschool in jouw omgeving en vraag naar de mogelijkheden.
- » Bied een bbl-traject aan en laat daarbij een deel van het traject aan een BVM over.

Op de volgende pagina staat een kaart met alle BVM's.

bedrijfsvakscholen metaaltechniek

Deze kaart toont alle BVM's. Via de QR-code in de kaart kun je doorklikken naar de desbetreffende informatie per locatie. Met behulp

van de QR-code vind je van deze én meer instellingen de (contact)gegevens.

actiepunt 6

Zorg voor scholing van je eigen medewerkers

Levenlang leren (LLO) en leercultuur zijn termen die veel voorbijkomen. Vanwege de arbeidsmarktkrapte is het extra belangrijk om bijscholing te stimuleren. Zogezegd, bied een carrière aan, en niet alleen een baan. Voor behoud, productiviteit en innovatiekracht.

- » Creëer een leercultuur, stel een ontwikkelingsplan op. Een mooi startpunt is de leercultuurscan van OOM.
- » Creëer mogelijkheden om medewerkers te laten leren, passend bij de persoon en het doel. Denk aan werkplekleren en cursussen. Het opleidingsfonds kan hierbij helpen.
- » Neem contact op met PKM voor een maatwerkaanpak.
- » Metaalunie Academie biedt jou als ondernemer, maar ook je (leidinggevende) medewerkers, veel relevante cursussen.
- » Via mbo- en hbo-instellingen is ook bijscholing of omscholing mogelijk.
- » Kijk op www.cursuscatalogus.nl en www.teqnow.nl wat er mogelijk is.

Ondersteuning: Vergoedingen via OOM, SLIM-regeling.

actiepunt 7

Haal meer uit je onderwijscontacten

Er is veel meer te halen uit de contacten met het onderwijs. Met een langdurige en intensieve samenwerking, zorg je voor meer zichtbaarheid van je bedrijf bij jeugd, maar kun je ook meer invloed hebben op het onderwijsproces zelf. Daarnaast kan het je bedrijf innovatiever en toekomstgerichter maken via slimme afstudeeropdrachten.

ACTIES

- » Bekijken of je potentiële hybride opleiders in huis hebt.
- » Samenwerken met scholen aan duurzame of innovatieve projecten.
- » Inzetten op kennisoverdracht en innovatie.
- » Vraag aan je Metaalunie buitendienstadviseur of er een Techniekcoalitie actief is in jouw omgeving. Hierin werken verschillende regionale partijen samen op het gebied van personeel en vakmanschap.

actiepunt 8

Werf nieuwe medewerkers en zij-instromers

Je hebt behoefte aan nieuwe medewerkers. Door de krapte op de arbeidsmarkt is er aandacht nodig voor 'hoe' en 'wie' te werven. Daarnaast is het zinvol al bij jeugd in beeld te komen.

Aangetoond is dat meer diversiteit op de werkvloer vaak leidt tot meer creativiteit, innovatie en inzichten.

ACTIES

- » Voor mensen met een grotere afstand tot de sector is bij OOM de jobstart-regeling beschikbaar.
- » Neem contact op met Metaalunie voor vragen rond inschaling, contracten, verlof, verzuim, etc. Voor al jouw medewerkers-vraagstukken.
- » Richt je blik ook op andere doelgroepen (vrouwen, statushouders, etc.). Of mensen met een andere vooropleiding.
- » Vraag het opleidingsfonds om zij-instroomtrajecten waarmee je nieuwe medewerkers kunt werven. Zie ook de recent ontwikkelde ontwikkelpaden via www.ontwikkelpadentechniek.nl.
- » Cursussen gericht op taalproblematieken, generatieverschillen, etc. zijn voorhanden en via OOM dit jaar gratis in te zetten.
- » Er zijn veel regionale samenwerkingsverbanden, zoals Techniekcoalities, die ondernemers steunen bij bijvoorbeeld het vinden of inzetten van zij-instromers. Vraag je buitendienstadviseur naar de mogelijkheden in jouw regio.

QR-code!

Volg deze QR-code naar de adviespagina van Metaalunie voor meer informatie over alles wat in deze gids is aangestipt.

actiepunt 9

Blijf op de hoogte van de laatste ontwikkelingen

Volg Metaalunie op social media, via de nieuwsbrieven en de regionale bijeenkomsten (zie agenda op website).

Ook het lijfblad *Metaal+Techniek* bevat prachtige artikelen waar je absoluut wijzer van wordt.

De website van Metaalunie en die van je opleidingsfonds bevatten veel informatie.

En natuurlijk mag je altijd bellen!

Naar het algemeen nummer 030-6053344 of je *Metaalunie Buitendienstadviseur*.

koninklijke
metaalunie

Contactpersoon

samen maken we ons zichtbaar!

Werving van jeugd en medewerkers begint met zichtbaarheid van jouw bedrijf én onze sector. Ondersteun Metaalunie en draag bij aan de prachtige zichtbaarheidscampagne.

Zie www.metaaltechnologie.nl voor de mogelijkheden en houd de ontwikkelingen in de gaten.

Koninklijke Metaalunie

Bezoekadres

Einsteinbaan 1

3439 NJ Nieuwegein

Postadres

Postbus 2600

3430 GA Nieuwegein

t 030 – 605 33 44

e info@metaalunie.nl

www.metaalunie.nl